

РЕКТОРАТ
 № 11700-38
 28.06.2010г.
 гр. София
 Веселин
 6.VII.2010г.

ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

ОТ ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ,

представявано от Ректора - проф. д-р инж. Камен Веселинов

по к.д. № 13/201 Ог.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

След запознаване с изпратеното ни искане от група народни представители за обявяване противоконституционност на текстове от Закона за развитието на академичния състав в Република България, изразяваме следното становище, прието на Ректорски съвет, проведен на 28.06.2010г.

- Чл.34, ал.5 не противоречи на Конституцията, а е съобразен изцяло с чл.120, ал.2 от Конституцията, където е дадена възможност някои административни актове да се изключат от съдебен контрол. Подобна разпоредба се съдържа и в чл.27а от ЗНСНЗ.

- Формулировката на чл.35, ал.1, т.2 предвижда причинна връзка между извършено престъпление и становище по процедура, което явно визира форма на съучастие в престъплението. След като даденото становище е вследствие на извършено престъпление, кандидатът не би следвало да се облагодетелства неправомерно.

Чл.30 не противоречи на Конституцията. Държавата няма конституционно задължение за контрол върху подбора на кадрите и удостоверяване на получената научна степен. Независимо от това в чл.30, ал. 1 изрично се предвижда МОМН да осъществява контрол за спазването на единните държавни изисквания. В тази връзка би трябвало да се прецени не по какъв начин да се уредят единни държавни изисквания, а дали изобщо да има единни държавни изисквания за заемане на академични длъжности - нали тези длъжности се свързват само с определено висше училище или научна организация. Съгласно принципа на академичната автономия различните висши

училища могат да имат различни критерии. Реномираните висши училища рледва да имат и по-високи критерии.

Самият принцип на академичната автономия предполага умерено централизирано ръководство.

Тъкмо децентрализираният подход трябва да е в основата на нормативната уредба на тази материя. Така е регулирана материята в целия Европейски съюз.

- Чл.5, ал.3 не противоречи на Конституцията и съответства на принципа на академичната автономия. В текста изрично е посочено, че признаването на придобитите в чужбина научни степени се извършва в съответствие с нормативните актове и международните договори, по които Република България е страна. Това всъщност не означава субективизъм, а академична автономия. Неточно е цитирана Директива 2005/36/ЕО. Тази директива установява реда за признаване от държава-членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации. В директивата няма изискване признаването на придобитите в чужбина научни степени да се извършва от един орган за цялата държава и по единни критерии. В България има орган (към МОМН), който по подобие на всички държави-членки на ЕС извършва признаването на чуждестранни дипломи. Редно е той да извършва признаването и на докторските степени, които вече не са само научни, а оценката на съответствието на придобити в чужбина научни степени може да се извърши само от професионално компетентни институции, каквито са университетите. Такива са процедурите примерно в Австрия.

- По чл. 34, ал.6 - проблемът с таксите често буди спорове, още повече, че има различни по своя характер такси. Може би този вид такси наистина трябва да са определени от закон.

- По § 11 от ПЗР - несъстоятелно е твърдението, че липсва каквато и да е уредба относно начина на формиране на Националната листа на членовете на журита и арбитри. В чл.4, ал.2, изр.4 изрично е посочено, че предложението за членовете на Националната листа се прави от висшите училища или научните организации. С § 11 от ПЗР се дава възможност всички хабилитирани лица да бъдат включени в Националната листа на членовете на журита и арбитри. Законът не съдържа никакви ограничения, а уточняване на начина на формиране на листата може да се направи и в Правилника за прилагане на ЗРАС.

- Не е вярно твърдението, че текстът на чл.15, ал.2, изр.1 ограничава правото да се полага допълнителен труд въз основа на външно съвместителство. Изр.2 ограничава само възможността на хабилитираните лица да участват в акредитацията на повече от едно висше училище. Наличието на различни основания за възникване на трудовите правоотношения на различните категории академични длъжности съвсем не означава вътрешно противоречие и неяснота в текста.

- По чл.1, ал.3; чл.4, ал.3; § 2; § 9, ал.1, изр.2 и ал.2; § 10 и др. - подзаконовите актове ще детайлизират уредбата, свързана с развитието на академичния състав. Неправилно се твърди, че предоставянето на по-широки правомощия /в рамките на академичната автономия/ ще доведе до неправомерни съществени различия между висшите училища. В посочените текстове няма делегиране на законодателни правомощия. Вносителите твърде

произволно преместват границата между законното и подзаконното уреждане
^а въпросната материя.

• По чл.18, ал.2 - може да се спори по целесъобразността, но едва ли може да се приеме, че са в противоречие с Конституцията. Във всички случаи трябва да се отчете спецификата на областите, в които се предвижда възможност за заемане на длъжността "главен асистент", без придобита научна степен "доктор".

Разпоредбите на чл.24 - 29 не водят до неравнопоставеност. Вносителите въвеждат недефинираното понятие "нормален път", което не означава нищо. Определящото в такива случаи е дали кандидатът отговаря на изискванията, посочени от съответното висше училище или научна организация.

• По § 7 от ПЗР - Спекулативната употреба на понятието "правна сигурност" може да доведе до пълно отричане на каквито и да било изменения в нормативната уредба. Ако са последователни в своята логика, вносителите би трябвало да поискат увековечаване на действащия доскоро Закон за научните степени и научните звания. Това би било несъмнено потвърждение на принципа на правната сигурност, но циментиране на една ретроградна нормативна уредба, противоречаща на принципите, върху които се основава тя в останалата част от света..

В заключение, вносителите не обосновават своите основни твърдения за несъответствие между текстове от ЗРАС и Конституцията. Аргументите са предимно теоретични, със спекулативна употреба на понятия с широк обем, като "принципи на правовата държава", "законова делегация", "правна сигурност" и др. Липсват задълбочени правни аргументи за противоконституционност на визираните по-горе текстове от ЗРАС.

Забележка: Изненадващо е наред с големи и утвърдени български университети и научни институции, като страна в конституционния процес да бъдат конституирани Съюзът на учените или никому неизвестното /или известно само на вносителите/ Движение "За европейско развитие на България", които не са научни организации. Дори и вносителите първоначално да са били убедени в правотата си, посоченото обстоятелство внася несериозен елемент в процеса.

РЕКТОР:

(проф.д-р инж. **Камен Веселинов**)

